

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně **K. N.**, zastoupené JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Bryksova 939/37, Praha 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2003, čj. OAM-11740/VL-07-P13-2001, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 Az 961/2003, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2004, čj. 46 Az 961/2003 - 37,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2004, čj. 46 Az 961/2003 - 37, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl žalobkyni (dále též „stěžovatelka“) udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo žalovaným rozhodnuto o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. V odůvodnění žalovaný uvedl, že žalobkyně vlast opustila, protože byla verbálně napadána příznivci B. M., a také s ohledem na verbální i fyzické útoky směřující proti jejímu manželovi a tchyni. O udělení azylu požádala z důvodu verbálního vyhrožování, a také proto, že nemohla s ohledem na svou náboženskou orientaci nalézt zaměstnání. K napadání žalobkyně – příslušnice Svědků Jehovových ze strany příznivců otce B., žalovaný uvedl, že žalobkyně se nepokusila situaci řešit u státních orgánů v zemi původu, nevyužila tedy všech dostupných prostředků, jež měla v zemi původu k dispozici. Postavení Svědků Jehovových v Gruzii není podle žalovaného ideální, nelze však říci, že by představitelé Svědků Jehovových byli

pronásledování, neboť policie v případě útoků proti Svědkům Jehovovým zasahuje. Žalovaný uvedl, že neshledal důvod pro udělení azylu, jelikož se žalobkyně nepokusila využít ochrany země své státní příslušnosti a také proto, že aktuální situace Svědků Jehovových v Gruzii se zlepšila. K tvrzení žalobkyně, že pro svou náboženskou orientaci nemohla najít zaměstnání, žalovaný konstatoval, že žalobkyně neobjasnila, v čem spočívala příčinná souvislost mezi neschopností najít zaměstnání a její náboženskou orientací; nezaměstnanost je však spíše projevem obecně nepříznivé ekonomické situace v zemi původu žalobkyně; to však není důvodem pro udělení azylu, neboť tento stav postihuje obecně obyvatelstvo Gruzie a nejedná se tedy o projev pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu a k neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2004, čj. 46 Az 961/2003 - 37, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného jako nedůvodná zamítnuta. Soud v odůvodnění konstatoval, že žalobkyně v řízení o udělení azylu tvrdila, že byla verbálně napadána pravoslavnými náboženskými fanatiky pro svou náboženskou příslušnost ke Svědkům Jehovovým, že pro náboženské vyznání nemohla najít práci a že ze stejných důvodů byli napadáni i její manžel a tchyně. Soud dále v odůvodnění uvedl, že žalobkyně přiložila k žalobě dva listy textů z časopisu „Probuďte se“, obsahující případy napadání Svědků Jehovových v Gruzii, dále předložila čtyři listy anglicky psaného textu bez uvedení autora či zdroje, jehož překlad si soud pořídil a obsáhle citoval z obsahu těchto listin. Podle soudu nejsou potíže se soukromými osobami důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu; nelze říci, že by jednání těchto osob bylo podporováno státními orgány Gruzie, neboť žalobkyně se nepokusila řešit situaci v zemi původu a nevyužila ochrany země své státní příslušnosti; z napadeného rozhodnutí a rovněž ze zpráv předložených žalobkyní podle názoru krajského soudu vyplývá, že státní orgány v zemi původu přijaly opatření proti nábožensky motivovanému násilí a v případech útoků proti příslušníkům Svědků Jehovových zasahují. Proto soud dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla v zemi původu vystavena pronásledování a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatelka namítla důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť soud nesprávně posoudil otázku, zda byla žalobkyně povinna využít ochrany země své státní příslušnosti a zda tamní státní orgány přijaly dostatečná opatření proti nábožensky motivovanému násilí vůči Svědkům Jehovovým. Stěžovatelka je přesvědčena o tom, že Gruzie neposkytuje proti násilí páchanému na Svědcích Jehovových dostatečnou ochranu a tudíž by jakékoliv kroky žalobkyně byly zcela bez účinku, stejně jako v mnoha ostatních případech. Podle stěžovatelky Gruzie nepřijala skutečná opatření proti nábožensky motivovanému násilí vůči Svědkům Jehovovým a soud pochybil, když uvěřil propagandistickým prohlášením úředních představitelů, jež byla v rozporu se skutečnou situací v zemi původu. Soud sice uvedl, že účinnost opatření vyplývá i ze zpráv předložených žalobkyní, ale žalobkyně má za to, že zprávy svědčí o naprosté neúčinnosti uvedených opatření; stěžovatelka je přesvědčena o tom, že je v zemi původu pronásledována z důvodu náboženství. Proto stěžovatelka žádá, aby rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2004, čj. 46 Az 961/2003 - 37, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí krajského soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti pak žalovaný odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila v průběhu řízení o udělení

azyly, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný připustil, že Svědkové Jehovovi mohou mít v zemi původu žalobkyně určité problémy, avšak tyto potíže mají charakter potíží se soukromými osobami; stěžovatelka navíc neprokázala pronásledování ze strany orgánů státní moci. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze i řízení jemu předcházející a dospěl k závěru, že je dán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., spočívající v jiné vadě řízení před soudem, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. K tomuto zjištění byl Nejvyšší správní soud oprávněn podle § 109 odst. 3 s. ř. s., podle něhož Nejvyšší správní soud není vázán důvody kasační stížnosti mj. tehdy, bylo-li řízení před krajským soudem zatíženo vadou, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Vadu řízení spatřuje zdejší soud ve dvou skutečnostech: první je fakt, že krajský soud nenařídil jednání, přestože prováděl dokazování, druhou je pak samotný charakter listin, jež byly použity jako listinný důkaz.

Tím, že krajský soud použil stěžovatelkou předložených listin jako listinného důkazu, aniž by za tímto účelem nařídil jednání, byla porušena zásada přimotnosti zakotvená v § 77 odst. 1 s. ř. s., podle níž soud provádí dokazování při jednání. Podle § 129 odst. 1 o. s. ř. použitého přiměřeně podle § 64 s. ř. s. se důkaz listinou provede tak, že ji nebo její část při jednání předseda senátu přečte nebo sdělí její obsah. V dané věci není sporu o tom, že krajský soud použil listin, které stěžovatelka přiložila k žalobě, jako důkazních prostředků, neboť v reprodukční části odůvodnění napadeného rozhodnutí soud z obsahu uvedených listin citoval a v argumentační části provedl rovněž jejich hodnocení, při němž dospěl k závěru, že „i ze zpráv předložených žalobkyní vyplývá, že vláda i Ministerstvo vnitra přijaly opatření proti nábožensky motivovanému násilí a že soudy i policie již v případech útoku proti příslušníkům Svědků Jehovových zasahují, i když postavení Svědků Jehovových není v Gruzii ještě stále optimální“. V takovém případě měl však krajský soud v souhlasu s § 77 odst. 1 s. ř. s. nařídít jednání. Na této skutečnosti nic nemění ani fakt, že v dané věci účastníci řízení souhlasili s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání; podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může se souhlasem účastníků řízení rozhodnout bez nařízení jednání; toto ustanovení tedy dává soudu možnost – nikoliv však povinnost – rozhodnout bez nařízení jednání za splnění podmínky souhlasu účastníků řízení s takovým postupem. Nelze tak však podle názoru Nejvyššího správního soudu postupovat tehdy, pokud nastoupí skutečnost, za níž je soud povinen jednání nařídít; tou byla situace, kdy soud prováděl dokazování. V takovém případě zákon neponechává na úvaze soudu, zda jednání nařídí či nikoliv, nýbrž kogentně v § 77 odst. 1 s. ř. s. stanoví povinnost jednání nařídít. Tak však krajský soud v souzené věci neučinil, čímž se podle názoru Nejvyššího správního soudu dopustil vady řízení, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí.

Kromě toho má Nejvyšší správní soud vážnou pochybnost o tom, zda k žalobě připojené listiny byly relevantními důkazními prostředky. Krajský soud pochybil rovněž v tom, že pořídil neoficiální překlad anglických písemností přiložených k žalobě a údaje z překladu těchto listin použil v odůvodnění rozhodnutí, kde uvedl nejvýznamnější skutečnosti z těchto listin, a vyvodil z nich závěr o tom, že i z těchto listin vyplývá, že vláda

i Ministerstvo vnitra v Gruzii přijaly opatření proti nábožensky motivovanému násilí; toto tvrzení poté stěžovatelka v kasační stížnosti zpochybnila. Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud měl nejprve posoudit otázku, zda uvedenými listinami provede důkaz a v kladném případě měl nechat vyhotovit oficiální překlad těchto listin; soud si však nemůže sám přeložit listinu, byť by sám znal jazyk, v němž je vyhotovena.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost je důvodná pro vadu řízení před krajským soudem, a proto napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil; současně věc vrátil Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu; proto se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Praze v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu